

Zbigniew Indyk

RYNEK MUZYCZNY W STOŁECZNO-KRÓLEWSKIM MIEŚCIE KRAKOWIE – ADMINISTRACJA

W artykule *Rynek muzyczny w stołeczno-królewskim mieście Krakowie*, który został zamieszczony w drugim tomie „Zarządzania w kulturze”¹, przedstawiłem propozycję podziału tego rynku. We wspomnianym artykule wymieniałem następujące jego elementy:

- 1) działalność muzyków-praktyków,
- 2) działalność instytucji rządowych oraz samorządowych, powołanych do zarządzania kulturą,
- 3) działalność instytucji, których głównym – ewentualnie jednym z najważniejszych – obowiązkiem statutowym jest organizowanie koncertów,
- 4) system edukacji muzycznej,
- 5) słuchacze wszelkiego rodzaju koncertów,
- 6) handel nutami i innymi wydawnictwami: np. książkami i czasopismami muzycznymi,
- 7) handel nagraniami utrwalonymi w postaci płyt: czarnych ebonitowych i winylowych oraz CD, a także kaset magnetofonowych,
- 8) handel instrumentami oraz akcesoriami muzycznymi,
- 9) agencje impresaryjne,
- 10) usługi typu: strojenie instrumentów, ich naprawa i transport,
- 11) wydawnictwa muzyczne,
- 12) działalność TVP oraz Polskiego Radia,
- 13) studia nagrań,
- 14) krytyka muzyczna.

Przez niniejszy tekst szczególnie pragnę podkreślić znaczącą rolę organizacji zarządzających kulturą, usytuowanych na szczeblu decyzyjnym lokalnego samorządu oraz administracji miasta. Obie instytucje: Małopolski Urząd Marszałkowski – z ramienia rządu, oraz samorządowy Wydział Kultury Miasta Krakowa mają do spełnienia szczególne zadania. W znacznej mierze ich działalność pokrywa się i/lub uzupełnia. Życie muzyczne – szczególnie pewne jego aspekty – bez nich byłoby niemożliwe.

¹ K. Barańska, K. Plebańczyk, E. Orzechowski (red.), „Zarządzanie w kulturze”, Kraków 2001, s. 57.

Administracja – definicja

Administracja, według definicji najnowszej *Powszechnej Encyklopedii PWN*, to: „zawiadywanie, zarządzanie, także zespół zarządzający (kierujący) czymś. (...) Administracja publiczna oznacza władcze wykonywanie zadań przypisywanych przez porządek prawny państwu i jego organom lub innym podmiotom wykonującym funkcje władcze (np. samorządowi terytorialnemu). W państwie praworządnym działania administracji publicznej wkraczające w sferę praw i obowiązków obywatela oraz innych podmiotów nie podporządkowanych administracji publicznej muszą opierać się na upoważnieniu prawa, aczkolwiek współczesna administracja państwowa i samorządowa realizuje zadania wykraczające poza funkcję wykonywania prawa (np. zaspokajanie zbiorowych potrzeb społeczeństwa)”².

W liberalnym państwie, w Polsce po 1989 roku, porządek prawny w tym zakresie został podporządkowany parlamentowi, który uchwała stosowne akty. Taka forma, liberalizm, postulowała ograniczenie roli administracji w możliwie wielu dziedzinach – w tym i w kulturze – w stopniu możliwie maksymalnym. Naczelną zasadą stosowaną wówczas, szczególnie w początkowym okresie przemian ustrojowych w Polsce, była ochrona porządku prawnego. Stąd określenie – państwo prawne. Liberalizm kładł silny nacisk na ochronę wolności obywateli przed naruszeniami ich praw ze strony administracji państwowej. Aparat administracji na szczeblu centralnym (rząd) – np. w Polsce – został podporządkowany parlamentowi. W niektórych innych krajach europejskich podporządkowany jest on (aparat) prezydentowi, wyłanianemu tam w wyniku powszechnych wyborów, np. we Francji. Charakterystyczny dla Europy – w tym i dla Polski – jest dualizm władz terenowych. Są tu obecne: i administracja rządowa, i administracja samorządowa. Aktualnie, szczególnie w wyniku działań obecnego rządu, zmienia się koncepcja administracji. „Pod wpływem doktryn państwa dobrobytu czy *socjalnego państwa prawnego* zwiększa się rola administracji w zaspokajaniu potrzeb zbiorowych nowoczesnego społeczeństwa. Następuje upodmiotowienie społeczeństwa wyrażające się we współdziałaniu administracji z obywatelem, wzrasta znaczenie administracji zdecentralizowanej, głównie przez różne formy samorządu. Następuje »umiędzynarodowienie« prawa administracyjnego i administracji publicznej. Unia Europejska, tworząc nowy porządek prawny, który dotyczy nie tylko administracji gospodarczej, ale zmierza do wprowadzenia pewnych wspólnych standardów w innych dziedzinach (ochrony praw jednostki, środowiska naturalnego itp.), tworzy jednocześnie niejako ponadpaństwowe prawo administracyjne. Procesom tym sprzyja fakt, że prawo europejskie kształtowało się pod wpływem kultury prawa rzymskiego”³.

Tyle teoria. Jednak obecnie stosowane w Polsce działania praktyczne nie zawsze ją odzwierciedlają. Próby nacisku rządu na administrację samorządową – widoczne np. w Warszawie – i próby podporządkowania jej administracji rządowej wskazują na chęć centralizacji w administracji.

² *Powszechna Encyklopedia PWN*, Warszawa 2006 (hasło administracja).

³ *Powszechna Encyklopedia PWN*, dz. cyt.

Administracja w Polsce

Nowoczesne organy administracji w Polsce pojawiły się w okresie panowania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. W tym czasie tworzone nowocześniejszą administrację także w wielu innych krajach ówczesnej Europy. Działo się tak głównie w monarchiach absolutnych, dominujących wówczas na naszym kontynencie. Polska w tym czasie była w ówczesnym pojęciu *republika* i w związku z tym administracja nie mogła być podporządkowana jedynie monarchii. Pierwszymi nowoczesnymi organami administracji w Polsce były utworzone w 1764 roku, po dwa – osobno dla Korony i dla Litwy – kolegiałne ministerstwa (czyli po dwie komisje wielkie: skarbowe i wojskowe). Pierwszym wspólnym ministerstwem dla Korony i dla Litwy była Komisja Edukacji Narodowej, utworzona w 1773 roku. W 1775 roku powstał nasz pierwszy rząd – Rada Nieustająca, zresztą w 1789 zniesiona jako pozostająca pod zbyt silnym wpływem Rosji. W okresie trwania Sejmu Czteroletniego dokonano także wielu innych, istotnych zmian w administracji centralnej. Powstały komisje, wspólne dla Korony i Litwy – tzw. Komisje Obojga Narodów. Były to komisje: wojskowa, skarbowe i policji. Poza Komisją Edukacji Narodowej, wszystkie ówczesne organy administracji podlegały kontroli Sejmu i – z wyjątkiem Straży Praw, ówczesnego rządu powołanego przez Sejm Czteroletni – były powoływane na dwuletnią kadencję. Niestety, działające w tym czasie naczelne polskie organy administracji były pozbawione cech zawodowych służb. Odróżniało je to od ich odpowiedników działających w tym czasie w innych krajach europejskich. Także samorządowe komisje porządkowe, cywilno-wojskowe, utworzone przez Sejm Czteroletni w 1789 roku, które przejęły zadania zniesionych wówczas urzędów starosty – pierwsze w Polsce nowoczesne organy administracji terytorialnej – nie były instytucjami o zawodowym charakterze. Miasta królewskie uzyskały w 1791 roku nowocześniejszy samorząd, który m.in. wybierał przedstawicieli miast do Sejmu. Targowica oraz wojna z Rosją w 1792 roku wstrzymały proces tworzenia i rozwoju nowoczesnej administracji. Insurekcja kościuszkowska w 1794 roku przywróciła na krótko komisje porządkowe. Również w tym okresie powołano pierwsze nowoczesne organy administracji państwowej na wsiach – dozorców. W okresie zaborów administracja na ziemiach polskich podlegała w XIX wieku przemianom odpowiednim do tych dokonywanych na terytoriach państw zaborczych. Wprowadzono w niej samorząd terytorialny i (oprócz Rosji) sądownictwo administracyjne. W ich ramach działały organy samorządu terytorialnego oprócz organów reprezentujących władze centralne (rządowe). Nadawało to administracji państw zaborczych – a dzięki temu również administracji działającej na terytorium Polski od 2. połowy XIX wieku – charakter dualistyczny, typowy dla kontynentu europejskiego. Odrodzone w wyniku I wojny światowej państwo polskie przejęło początkowo instytucje administracji centralnej uformowane na podstawie przepisów Rady Regencyjnej. Kształt organizacyjny Rady Ministrów i ministerstw regulował dekret Rady z 3 stycznia 1918 roku, który obowiązywał do II wojny światowej. Administracja terytorialna była początkowo odmienna w każdym byłym zaborze. Uwzględniała zmiany dokonane po odzyskaniu niepodległości – demokratyzację samorządu, podział na województwa – od 1919 roku. Dopiero w 1928 roku doszło do znaczącego ujednolicenia administracji

rządowej. Organami administracji rządowej byli wojewodowie (dla miasta stołecznego Warszawy utworzono urząd komisarza rządu) oraz starostowie powiatowi i grodzcy. Oprócz organów administracji ogólnej działały organy administracji niezespolonej, jak kuratorzy okręgów szkolnych i izby skarbowe. W znacznym stopniu organizację samorządu terytorialnego ujednolicono na całym obszarze Polski w 1933 roku. Jednak – wówczas – pewną odrębność zachował były zabór pruski, gdzie nadal istniał samorząd wojewódzki. W niektórych innych województwach samorządu wojewódzkiego – mimo zapowiedzi Konstytucji marcowej – nie udało się zorganizować. Organami samorządu były: w gminie rady gminne lub miejskie i zarząd na czele z wójtem, a w miastach z burmistrzem lub prezydentem. W powiecie: rada powiatowa oraz wydział powiatowy na czele ze starostą.

Układ ten został zmieniony dopiero decyzją Manifestu PKWN z 22 lipca 1944 roku, który odrzucił moc obowiązującą Konstytucji Rzeczypospolitej Polski z 1935 roku. Niektóre pozostawione przedwojenne instytucje administracji uzupełniono nowymi zmieniając ich charakter. Utworzono np. wzorowane na przykładzie radzieckim rady narodowe, które aż do 1954 roku nie pochodziły z wyboru. Uznawano je oficjalnie za instytucje uchwałodawcze samorządu terytorialnego w województwach. Przyznano im spore kompetencje. Od 1948 roku następowała stopniowo przebudowa struktury administracji według wzorów radzieckich. Między innymi w 1949 roku utworzono Państwową Komisję Planowania Gospodarczego. W 1950 roku zlikwidowano samorząd terytorialny oraz organy administracji ogólnej. Zadania ich przejęły rady narodowe oraz prezydium tych rad. Po 1956 roku podjęto nieśmiałą próbę decentralizacji administracji. Zlikwidowano Państwową Komisję Planowania Gospodarczego, a Sejm w 1958 roku uchwalił nową ustawę o radach narodowych. Trudne do oceny, głównie ze względu na skalę zjawiska i w związku z tym na powodowane konsekwencje, pozytywne znaczenie miało ukazanie się w 1960 roku kodeksu postępowania administracyjnego, który rozwijał przedwojenne przepisy. Lata 1972–1975 przyniosły zmiany w administracji terytorialnej. Nastąpił nowy podział kraju – przyjęto wówczas podział dwustopniowy, na województwa i gminy. Miejsce prezydium rad narodowych i ich wydziałów zajęły jednoosobowe organy administracji państwowej o kompetencji ogólnej. Byli to od 1975 roku: wojewodowie, prezydenci i naczelnicy miast, naczelnicy dzielnic oraz gmin. System ten był w latach osiemdziesiątych częściowo modyfikowany, np. w 1980 roku powołano Naczelny Sąd Administracyjny, a w 1987 roku Rzecznika Praw Obywatelskich.

Transformacja ustrojowa 1989 roku przyniosła m.in. przywrócenie Senatu oraz wydanie nowego prawa o stowarzyszeniach. Po zmianach konstytucji wprowadzonych 29 grudnia 1989 roku, w wyniku których określono na nowo zasady funkcjonowania państwa, możemy ponownie mówić o Polsce jako o państwie prawa. Najważniejsza była reforma samorządowa, wzorowana na tej z okresu międzywojennego, polegająca na utworzeniu w gminach samorządu terytorialnego. Gmina – miejska lub wiejska – jest teraz podstawową jednostką administracji publicznej, posiadającą samodzielność prawną. Gmina rozstrzyga o wszelkich sprawach publicznych na określonym terenie (zasięg lokalny) w wypadkach, które nie są zastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Wprowadzono również zmiany w administracji państwowej, przyjmując dla niej – nawiązując do tradycji okresu międzywojnia – nazwę administracji rządowej.

Organami rządowej administracji ogólnej, oprócz której obecnie występuje również administracja specjalna – np. izby i urzędy skarbowe – stali się wojewodowie i kierownicy urzędów rejonowych. Dokonano istotnych zmian w kodeksie postępowania administracyjnego. Między innymi zastąpiono poprzednio obowiązującą zasadę ustawowego wyliczania przedmiotu skarg do Naczelnego Sądu Administracyjnego tzw. generalną klauzulą kompetencyjną. Oznacza to prawo do zaskarżania każdej decyzji administracyjnej sprzecznej z prawem. Mała Konstytucja z 1992 roku reguluje podstawy ustroju, funkcje i kompetencje Sejmu i Senatu oraz prezydenta i rządu. Określa podstawowe zasady dla samorządu terytorialnego. W 1996 roku została przeprowadzona tzw. reforma centrum. Zawiera ona regulacje dotyczące organizacji i trybu pracy Rady Ministrów – stara się wzmocnić pozycję prezesa Rady Ministrów. Inne zmiany dotyczą rozbudowanego Urzędu Rady Ministrów na rzecz Kancelarii prezesa Rady Ministrów. Powstał nowy podział na resorty, uwypuklając występującą wyraźnie od roku 1990 tendencję przekazywania bardziej technicznych części zadań ministerstw centralnym organom administracji, podlegającym prezesowi Rady Ministrów bądź odpowiednim ministrom. Kontynuując „reformę centrum”, uchwalono w 1997 roku ustawę o działach administracji rządowej. Weszła ona w życie 1 stycznia 1999 roku.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 roku wprowadziła wiele nowych zasad dotyczących administracji. Przede wszystkim sformułowała zasadę pomocniczości, która stanowi podstawę określenia zakresu zadań władz publicznych – podziału zadań między różne szczeble władzy publicznej. Konsekwencją jest domniemanie kompetencji samorządu terytorialnego, a w jego obrębie samorządu gminy. Nakłada na ustawodawcę obowiązek dalszej rozbudowy samorządu terytorialnego, w tym wprowadzenia samorządu regionalnego. 1 stycznia 1999 roku weszła w życie zasadnicza grupa regulacji prawnych, składających się na reformę samorządu terytorialnego. Wprowadza dwa jego nowe szczeble: powiat – jako ponadgminny samorząd lokalny, oraz województwo – samorząd regionalny. Odpowiednio dokonano nowego podziału administracyjnego na: 16 województw, 308 powiatów i 65 miast na prawach powiatu. Obecnie administrację publiczną w Polsce tworzą:

organy administracji rządowej w tym naczelne:

- Rada Ministrów,
- prezes Rady Ministrów,
- ministrowie kierujący poszczególnymi działami administracji rządowej, centralnej;

w województwie:

- wojewoda i podlegający mu kierownicy zespolonych służb, inspekcji i straży,
- organy administracji niezespolonej, działający pod zwierzchnictwem starosty kierownicy powiatowych służb, inspekcji i straży, inne organy administracji państwowej, np. Państwowa Inspekcja Pracy, oraz
- organy administracji samorządowej samorządu terytorialnego:
 - organy uchwałodawcze – rady gminne i powiatowe oraz sejmiki województw,
 - organy wykonawcze – wybierane przez rady lub sejmiki, zarządy na czele odpowiednio z prezydentami, burmistrzami lub wójtami, starostami oraz marszałkami.

Administracja szczebla wojewódzkiego zarządzająca rynkiem muzycznym

To w miarę obszernie wprowadzenie w historię zarządzania miało na celu wskazanie złożoności problemu. Dualizm decyzyjny, jaki można obecnie zaobserwować, istniał od początku nowoczesnej administracji. Dostrzegane dziś stopniowe odchodzenie od koncepcji państwa liberalnego, która dopuszczała tylko wyjątkową ingerencję administracji w sferę praw i obowiązków obywatela, powoduje rozrost reglamentacyjnej działalności administracji publicznej. Ograniczenia swobody działania obywatela za pomocą środków przewidzianych prawem są podyktowane różnymi względami: ochroną konsumenta, ochroną środowiska naturalnego i dóbr kultury, ujednolicaniem działań w skali międzynarodowej, np. ruch na drogach publicznych. Ważnym problemem są granice ingerencji administracji publicznej, która, chroniąc dobra ogólne i działając w interesie ogólnym, nie może nadmiernie krępować swobód i aktywności jednostki. Wkraczanie administracji w sferę praw i obowiązków jednostki następuje z reguły w formie aktu administracyjnego, a zwłaszcza decyzji administracyjnej. W celu ochrony jednostki przed arbitralną działalnością administracji państwo praworządne wykształciło wiele instytucji, takich jak: postępowanie administracyjne oparte na kodeksie postępowania administracyjnego i kontrola sądowa decyzji administracyjnych (sądownictwo administracyjne). Ma to zapewnić wykonanie nakazów i zakazów administracyjnych.

W województwie małopolskim, a szczególnie w stołeczno-królewskim mieście Krakowie, co roku, już od kilkunastu lat, jesteśmy – jako słuchacze koncertów oraz widzowie przedstawień operowych i baletowych – świadkami wielu znakomitych działań artystycznych. Ich adresatami jesteśmy nie tylko my, mieszkańcy miasta i regionu. Przyciągają one coraz liczniejszą grupę turystów krajowych i zagranicznych. Nasi goście pragną nie tylko poznawać atrakcje znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie Krakowa (np. kopalnię w Wieliczce, dolinę Ojcowa, Puszcę Niepołomicką), podziwiać perły architektury, których jest w naszym mieście tak wiele, ale także mieć kontakt z rozrywką, z wydarzeniami artystycznymi na odpowiednim poziomie. W każdym miejscu, bez względu na porę roku, region oferuje wiele ciekawych i atrakcyjnych wydarzeń, moc wrażeń.

Małopolskie władze administracyjne jako główną cechę swej misji w zakresie muzyki wskazują „wspieranie imprez kulturalnych – muzycznych przez objęcie ich mecenatem”⁴. Należy podkreślić, iż Małopolski Urząd Marszałkowski jest organem założycielskim dwóch najważniejszych instytucji muzycznych w mieście: Filharmonii Krakowskiej oraz Opery – sprawuje więc *de facto* nadzór nad nimi, finansując ich działalność. Również ważny element, podkreślany przez Michała Sapetę, to „szczególna forma aktywności kulturalnej w regionie [jaką] stanowi społeczny ruch kulturalny zorganizowany w regionalnych stowarzyszeniach kulturalnych i stowarzyszeniach twórczości amatorskiej, które przedstawiają bogatą ofertę programową dla społeczności lokalnych we wszystkich dziedzinach kultury (organizują min. małopolskie konkur-

⁴ Przygotowywane do druku materiały opracowane przez Michała Sapetę, pracownika Małopolskiego Urzędu Marszałkowskiego.

sy, przeglądy i festiwale chórów, orkiestr dętych, zespołów (...) folklorystycznych, a także cenne formy opieki nad sztuką ludową i zanikającymi rzemiosłami artystycznymi”⁵. Urząd Marszałkowski podejmuje coraz częściej inicjatywy udostępniania i prezentowania sztuki profesjonalnej. Inicjatywy twórców i animatorów kultury są wspierane finansowo przez Województwo Małopolskie. Jak szeroki jest to wachlarz zainteresowań, zilustruje przedstawiona lista imprez muzycznych, które uzyskały wsparcie w 2006 roku:

- II Festiwal Muzyki Polskiej,
- 42 Studencki Festiwal Piosenki,
- X Międzynarodowy Konkurs Współczesnej Muzyki Kameralnej,
- Europejski Festiwal im. Jana Kiepury,
- Festiwal Muzyki Tradycyjnej „Rozstaje 2006”,
- XXXII Międzynarodowy Festiwal *Muzyka w Starym Krakowie*,
- *XI Dni Bachowskie*,
- Małopolskie Konkursy Chórów i Orkiestr Dętych,
- *XXV Jubileuszowy Międzynarodowy Festiwal Piosenki Żeglarskiej „SHANTIES 2006”*,
- *Festiwal Ogrody Muzyką Malowane*,
- *51. Zaduszki Jazzowe*
- *XII Międzynarodowy Festiwal Jazzowy „Starzy i Młodzi, czyli jazz w Krakowie”*, połączony z koncertem specjalnym – premierowym wykonaniem *Kantaty Jazzowej* do poezji Karola Wojtyły,
- *Muzyczne Spotkania na Wzgórzach Krzesławickich*,
- *50 lat Piwnicy pod Baranami* – „Koncert dla Piotra S.”,
- I Międzynarodowy Festiwal Muzyki Gregoriańskiej Na Skałce,
- XXVIII Ogólnopolski Przegląd Piosenki Turystycznej i Poetyckiej *Piostur Gorol Song*,
- II Ogólnopolski konkurs Wykonawstwa Muzyki Operowej i Musicalowej im. Iwony Borowickiej,
- I Ogólnopolski Konkurs wokalny im. Mieczysława Karłowicza.

Ważną rolę w tworzeniu i upowszechnianiu dóbr kultury oraz w wychowaniu przez sztukę pełni 21 teatrów i instytucji muzycznych. W województwie małopolskim instytucje te skupione są głównie w stolicy regionu – Krakowie (80% wszystkich instytucji), w którym działają również prężnie liczne środowiska twórcze: muzyczne, teatralne, literackie, plastyczne i inne.

Na scenach teatralnych i w instytucjach muzycznych odbyło się w 2006 roku 3913 przedstawień (tj. mniej o 3,9% w porównaniu z rokiem poprzednim), z czego w teatrach dramatycznych 80,7% przedstawień. Na drugim miejscu uplasowały się koncerty zorganizowane przez orkiestry, chóry i filharmonie – 15,4% ogółu, a najmniej przedstawień miało miejsce w teatrach muzycznych – 3,9%.

⁵ Tamże.

Liczba widzów w teatrach i instytucjach muzycznych w Małopolsce w stosunku do roku 2005 zmniejszyła się o 1,9%. Na jedno przedstawienie przypadało 180 widzów – słuchaczy, więcej o 4 widzów⁶ w porównaniu z poprzednim rokiem.

Działalność teatrów i instytucji muzycznych w 2006 roku

Wyszczególnienie	Liczba teatrów		Miejsca na widowni		Widzowie i słuchacze		Widzowie na przedstawieniach
	w liczbach bezwzględnych	w %	w liczbach bezwzględnych	w %	w tys.	w %	
Ogółem	7	100,0	843	100,0	169,5	100,0	180
Teatry muzyczne	3	42,8	501	17,8	52,4	69,1	347
Filharmonie, orkiestry i chóry	4	57,2	693	82,2	117,1	78,06	194

Źródło: Informacja sygnalna Urzędu Statystycznego Krakowie, czerwiec 2007 roku

W 2006 roku powstała nowa instytucja kultury Miasta Krakowa pod nazwą „Cracovia Danza” – zespół baletu dworskiego, która zainaugurowała swą działalność w dniu 1 września 2006 roku.

Dużym powodzeniem cieszyły się: X Festiwal Opera Viva, zarówno edycja letnia jak i zimowa, *Lato Operowe w Krakowie*, *Wieczór z Gwiazdami z Metropolitan Opera* oraz *Koncert Noworoczny* w Komorze „Warszawa” w Kopalni Soli w Wieliczce. Opera Krakowska w koprodukcji z holenderską Fundacją Międzynarodowe Produkcje Operowe i Agencją Artystyczną Supierz Artist Management zaprezentowała operę komiczną G. Donizettiego *Don Pasquale*. Był to spektakl pokazowy przed europejską premierą w Rotterdamie.

Działalność obu instytucji: Urzędu Marszałkowskiego oraz Urzędu Miasta, w pewnym zakresie pokrywają się, w pewnym zaś uzupełniają. Urząd Marszałkowski ma wspierać – z jednej strony – działalność dużych organizmów działających w Krakowie w dziedzinie muzyki: głównie filharmonii i opery, a z drugiej strony – obie instytucje mają wspomagać wszelkie inicjatywy wzbogacające muzyczny pejzaż miasta i regionu. Zarówno te większe o znacznym zasięgu odbioru, np. powyżej wspomniana „Cracovia Danza”, jak i mniejsze, wręcz niszowe festiwale, np. współorganizowane przez prof. Marka Chołoniewskiego: „Audio Art” czy „Bridge”.

⁶ Informacja sygnalna Urzędu Statystycznego Krakowie, czerwiec 2007 roku.